

วารสาร

การจัดการกีฬา สมัยใหม่

Journal of
Modern
Sport Management

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565
Vol. 1 No. 2 July - December 2022

สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย
Sport Management Association of Thailand

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ วารสารการจัดการกีฬาสมัยใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ทศนัยนา	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา สังขวดี	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สนธยา สีละมาด	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ์ อีรสรณ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณชลี โนริยา	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลมนี ศรีบุญ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ถนอมศักดิ์ เสนาคำ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิษฏี กุฎอินทร์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา อินทร์พงษ์พันธุ์	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพจน์ ไชยนอก	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลี แก้วช่วย	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติพงษ์ สุขดี	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนริศย์ ธนัยอุดมพัฒน์	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยัน สมพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ วันลา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาพัทธ์ เตียวตระกูล	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนนรติ นิ่มเนติพันธ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ตามประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธารินทร์ ก้านเหลือง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรนภา ทศนัยนา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ ดร.กฤษฏา ปาณะเสรี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กองบรรณาธิการ
วารสารการจัดการกีฬาสสมัยใหม่
(Journal of Modern Sport Management)

วัตถุประสงค์และขอบเขตของวารสาร

มุ่งเน้นเพื่อตีพิมพ์บทความด้านนวัตกรรมเชิงประจักษ์ ทฤษฎี และปริทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับ (แต่ไม่จำกัดเพียง) การจัดการกีฬา เช่น กลยุทธ์และการจัดการ พฤติกรรมองค์กรและการจัดการทรัพยากรบุคคล การจัดการธุรกิจและนานาชาติ การท่องเที่ยว การจัดการเวลาว่างและการบริการ การตลาด สิ่งเกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรม และการศึกษา

Journal's Objective and Scope

aims to publish innovative empirical, theoretical, and review articles related, but not limited to, sport management such as strategy and management; organizational behavioral and human resource management; business and international management; tourism, leisure and hospitality management; marketing; industrial relations; and education.

ที่ปรึกษา	๑. ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิตร สมบัติโต	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	๓. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนี ขวัญบุญจัน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	๔. รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ทศนัยนา	มหาวิทยาลัยบูรพา
	๕. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณชลี ไนรยา	มหาวิทยาลัยมหิดล
บรรณาธิการ	รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐชัย สุขสอาด	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิฐฐชัย จันทร์คุณา	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
ผู้ทรงคุณวุฒิ	๑. Professor Dr. James Zhang	University of Georgia
ประจำกองบรรณาธิการ	๒. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา สังขวดี	มหาวิทยาลัยนเรศวร
	๓. รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชชัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	๔. รองศาสตราจารย์ ดร.สนธยา สีละมาต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
	๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลมนี ศรีบุญ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
	๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ	มหาวิทยาลัยบูรพา
กองบรรณาธิการฝ่ายจัดการ	๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิษฏี กุณอินทร์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	๑. อาจารย์ ดร.อาชวิทธิ์ เจิงกลิ่นจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
	๒. อาจารย์อุทัยวรรณ ทองสุข	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

บทบรรณาธิการ

วารสารการจัดการกีฬาสมัยใหม่ ยังคงยึดมั่นในเป้าหมายที่จะจัดทำวารสารวิชาการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Citation Index: TCI) ภายใน พ.ศ. 2565 โดยทำการพัฒนาบทความวิจัยและบทความวิชาการที่มีคุณภาพจำนวน 3 ปีต่อเนื่องไปจนถึง พ.ศ. 2567 และได้รับการรับรองคุณภาพจากฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 2 ใน พ.ศ. 2568 ซึ่งสามารถเผยแพร่วารสารการจัดการกีฬาสมัยใหม่ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2565) ได้ตรงตามเวลาที่กำหนดไปแล้วนั้น

สำหรับ วารสารการจัดการกีฬาสมัยใหม่ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (เดือนกรกฎาคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2565) นี้ ถือเป็นอีกหนึ่งความสำเร็จที่เป็นผลจากการทำงานอย่างเข้มข้นต่อเนื่องของกรรมการบริหารสมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย กองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ และผู้เขียน โดยมีบทความที่ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 3 บทความ ได้แก่ บทความที่ 1 เป็นบทความวิจัย ภาษาอังกฤษ จากผู้เขียนชาวกานา เรื่อง Influence of Star Players on Attendance in the Ghanaian Premier League บทความที่ 2 เป็นบทความวิชาการ เรื่อง การรักษาเสถียรภาพในสัญญาณใต้กฎระเบียบของไฟฟ้า และ บทความที่ 3 เป็นบทวิจารณ์หนังสือ การจัดการเพื่อประสิทธิภาพองค์กรกีฬา จะเห็นได้ว่า มีพัฒนาการที่สำคัญในวารสารฉบับที่ 2 นี้ คือ เกิดความร่วมมือจากเครือข่ายนักวิชาการนานาชาติในการเผยแพร่บทความวิจัย และมีความหลากหลายของบทความ อันจะทำให้ผู้อ่านได้รับคุณค่าทางวิชาการสูงสุด

เช่นเดียวกับความสำเร็จจากวารสารการจัดการกีฬาสมัยใหม่ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ผมขอขอบพระคุณนายกสมาคม คณะกรรมการบริหารสมาคม กองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ และผู้เขียน ที่มีส่วนร่วมสนับสนุนและผลักดันให้วารสารการจัดการกีฬาสมัยใหม่ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 นี้ สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ได้ตรงตามเวลาที่กำหนด และขอเชิญชวนนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่สำหรับวารสารการจัดการกีฬาสมัยใหม่ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2566) ตามคำแนะนำของผู้เขียนจากเว็บไซต์ของวารสารได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สุดท้ายนี้ ผมในนามกองบรรณาธิการวารสารการจัดการกีฬาสมัยใหม่ ขอส่งความปรารถนาดีในโอกาสส่งท้ายปีเก่า พ.ศ. 2565 และต้อนรับ ปีใหม่ พ.ศ. 2566 ให้ทุกท่านมีความสุขภาพพลาณามัยสมบูรณ์แข็งแรง และมีความสุขความเจริญตลอดไปด้วยเทอญ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐไชย สุขสอาด

บรรณาธิการ

ธันวาคม 2565

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทความวิจัย	
Influence of Star Players on Attendance in the Ghanaian Premier League <i>Emmanuel Aboagye and Ishmael Owen Opoku</i>	1
บทความวิชาการ	
การรักษาเสถียรภาพในสัญญาณภายใต้กฎระเบียบของไฟฟ้า <i>ปิติเทพ อยู่เย็นง</i>	16
บทวิจารณ์หนังสือ	
บทวิจารณ์หนังสือ การจัดการเพื่อประสิทธิผลองค์กรกีฬา <i>พิศนีย์ อำไพ</i>	32

INFLUENCE OF STAR PLAYERS ON ATTENDANCE IN THE GHANAIAN PREMIER LEAGUE

Emmanuel Aboagye¹ and Ishmael Owen Opoku²

¹Faculty of Allied Health Sciences, Kwame Nkrumah University of Science and Technology

²Physical Education Department, Konongo Odumase Senior High School

Abstract

Attendance at sporting events is influenced by a myriad of factors including the presence of star players on teams. Despite this, there is little literature on the influence of star players on attendance at matches in the Ghanaian Premier League. Therefore, this study investigated whether the presence of star players can affect match day attendance in the Ghanaian Premier Football League. With an online survey developed with a google form, 205 football fans agreed to take part in the study. The study used both targeted and snowball sampling techniques to reach the fans. An initial principal component factor analysis was performed to group the items under factors while Cronbach alpha was used to determine the reliability of the scales and to check internal consistency. In the descriptive statistics, fans rated all items above 3.5 out of 7.0, except two items under brand loyalty. This suggests that fans found star players to be influential in deciding whether to attend football matches or not. Again, a multiple regression analysis was performed to determine which of the identified factors; Brand Image and Direct Equity, Brand Loyalty and Brand Equity is more likely to predict the Attendance Intentions of the fans. At the final stage of the analysis, only Brand Image and Direct Equity was significant and explained 46% of the attendance intentions. The study recommends to the stakeholders within the football industry to involve star players in their promotional activities to attract fans to stadium.

Keywords: Attendance, Star players, Ghanaian Premier League, Branding

Introduction

Attendance at sporting events is an important issue that has gained considerable attention over the years. Literature confirms that attendance at sporting events is influenced by several factors. These factors are consumer preferences, including economic factors (e.g., ticket price, travel expenses, level of income, availability of substitute products, and other important economic influences), the standard of viewership (type of seats and stadiums, size of stadiums and timing of event), nature of the sporting contest (level playing field, uncertainty of results, superiority of the tournament and importance of the tournament) and supply capacity (Borland & MacDonald, 2003). This is supported by the consumer theory model which has been applied extensively in current sports studies on demand (Shapiro, DeSchrive, & Rascher, 2017). Factors directly affecting attendance include the presence of star players (Berri & Schmidt, 2006; Brandes, Franck, & Nüesch, 2008) and indirectly factors such as the success of competing teams (Byon, Cottingham, & Carroll, 2010; Pifer, Mak, Bae, & Zhang, 2015) and tournament superiority (Berri, Schmidt, & Brook, 2004; Rivers & Deschrive, 2002) also affect attendance.

There is a plethora of works on the influence of star players in professional sporting events. This is evident in research supporting star players' effects on attendance, salaries, broadcast viewers and an increase in revenue in major leagues (Lewis & Yoon, 2018; Jane, 2016). Most of these studies were done in professional leagues in America (Humphreys & Johnson, 2020; Jewell, 2017). However, there are few studies from other parts of the world such as the Chinese soccer league (Li, Liu, Wang, Scott, & Stokowski, 2019). Despite the evidence that star players' presence increases attendance in league matches, we extend this work by examining whether the presence of star players influences fan attendance intentions in one of the less-researched areas – the Ghanaian Premier League.

Ghanaian Premier League (GPL) is the top-flight football league in Ghana. The league has a long history of attracting revenue through game days attendance as there have been challenges with sponsorships (Darby & Solberg, 2010). Matchday revenue from attendance started to decline in the 1980s and early 1990s when most of the clubs started exporting players. This was further aggravated by the advent of satellite television which brought closer most of the European top-flight leagues to the shores of the country (Edward, 2013). The distaste for the local league resulted in a lack of sponsorship interest with the league running without a title sponsor for many years (Akyereko, 2018). This has brought many challenges to the smooth running of the league in recent years.

Recently, the government provided revenue to support the league and the players during the coronavirus pandemic. This created the need for the organisers of the league to search for avenues to attract fans to generate revenue to fund their activities. In one such instance, the organisers of the league invited musical artists to perform during live matches with the intent to bring the fans back to the stadia. Again, the return of many marquee players to the league has created a lot of media hype. Some of the greatest returnees include Fatawu Dauda, the former Black-stars shot-stopper, Gladson Awako as well as Asamoah Gyan, the all-time African top scorer in the world cup and the inclusion of a Brazilian offensive midfielder, Fabio Gama Dos Santos is also adding more value to the league. These players have brought a certain remarkable image to their teams as well as excitement into the Ghana Premier League. Despite these attempts, little is known about whether the fans are excited about the return of star players and can influence their decision to attend matches in the GPL.

Star Players

Star players have a lot of influence in football leagues across the globe particularly in Europe and the developed countries. Whether affecting attendance, increasing broadcasting rights, or merchandise sales (Foster, Greyser, & Walsh, 2006), star players as key components of team quality possess special attributes that can be linked to sports cape features (providing adequate parking, seating comfort and scoreboard quality) (Yusof, See, & Yusof, 2008). The influence of star players is evident in major leagues across Europe and other parts of the world. The English Premier League with an avalanche of stars from different parts of the world has provided an audience globally through satellite televisions providing opportunities for home country spectators to watch these stars. In Asia, the Chinese Super League, the Japanese J. Ligue, and the Indonesian League bought retired star players from leagues in Europe to increase audience and branding. Major League Soccer (MLS) is not an exception. For example, David Beckham, a former Manchester United star, promoted soccer in America by using his athletic ability along with his marketable personality, looks and lifestyle (Pifer et al., 2015). In this regard, football fans in the United States and abroad became more aware and supportive of his team, the Los Angeles Galaxy (Rowe & Gilmour, 2010).

In Africa, there are attempts to buy star players to improve branding and attendance. A typical example is a Congolese football club based in Lubumbashi, Tout Puissant Mazembe. To improve branding and increase attendance at games, the team bought a Tanzanian star Mbwana Samatta from Simba FC in 2011. According to sports pundits, Samatta attracted more

fans to the stadium because of his skills and goal-scoring ability (Kobo, 2011). It is on record that, his inclusion assisted the team to generate more money from his jerseys sold to the fans, and also assisted the club to win African Champions League in 2015. This explains the reputation of star players in major leagues and competitions worldwide.

Attendance and Branding

Understanding what motivates people to consume sports products is one of the challenges facing football managers in the world. Hall, O'Mahony, & Viecele (2010) examined factors that influence sports event attendance and identified facilities, social, entertainment and fun as the main motive behind spectators' decision to patronize sporting events. Hall et al. (2010) hypothesised that sports organisations should ensure that spectators have easy accessibility to sporting events in addition to, working on the social and emotional aspects of the events. In contrast, Brandes et al. (2008) believe that star players attract fans with outstanding field performances after analyzing the star attraction of national superstars and local heroes.

The football industry brings a lot of excitement to the faces of its followers. Fans experience different emotions towards their team when they win, draw or lose on matchdays. These outcomes of games could be a result of low-profile players, the inclusion of superstars, good coaching and the likes. These factors however could also influence match attendance both negatively or positively depending on the results obtained on the match day. Studies have addressed how fans' emotions, sports product quality and services affect game attendance. According to Foroughi, Nikbin, Hyun, & Iranmanesh (2016), factors such as fear, excitement, and happiness are significantly associated with good player performance. The researchers hypothesized that happiness and excitement can positively influence behavioural intentions, which then leads to higher attendance at stadiums.

Similarly, the quality of the game and social facilitation which constitute dimensions of joy, also influence fans' attendance (Kuenzel & Yassim, 2007). Notwithstanding this, attendance could also be influenced by fans' attitudes which are dependent on the outcomes of games. Yim and Byon (2018), posit that those positive outcomes result in higher attendance while negative outcomes cause a decrease in attendance. In this regard, the researchers recommended that sports decision-makers should provide quality services to mitigate the negative impact of negative outcomes on fans' intent to attend matches.

Nevertheless, Schreyer and Duper (2018) confirmed that matchday demand is related to the expected quality of competing teams. Teams with high market value players count notably. Xilin, Ziyao, Ying, & Ziyao (2020) argued that from a sports demand perspective, there is a star effect on football attendance rates. Regardless, the effect is most noticeable when star players are defined as the top 2% of a team's total. In addition, Xilin et al. (2020) examined the interaction between home and abroad star players, star players and game uncertainties, and host and visiting teams and found that these interactions are significant. Arguably, the strength of the teams which includes superstars and high-profile players also has a greater impact on match attendance (Hogan, Massey, & Massey, 2017; Sacheti, Gregory-Smith, & Paton, 2014). This however supports the assertion of the Economic Model which reveals that superstar players generate externalities that increase attendance and other revenue streams beyond their contribution to team success (Humphreys & Johnson, 2020).

Contrariwise, building a team with superstars may backfire, diminishing overall performance. Swaab, Schaerer, Anicich, Ronay, & Galinsky (2014) hypothesize that the relationship between star players and team performance is not as linear as might be assumed. Swaab et al. (2014) affirmed that superstars are good for a team up to a certain point. Sometimes the superstars compete for status instead of cooperating as team members to yield results. However, the team will be able to generate revenue to achieve one of their intended objectives. It should be noted that sports conglomerates measure performance in two ways- generating revenue and winning trophies and games (Hoye, Smith, Nicholson, & Stewart, 2018). Therefore, these two factors should be present for a team to achieve satisfaction.

Participation in team brands plays a vital role in attendance rates. Clubs with a successful supporting record historically attract more attention from fans (Gasparetto, Barajas, & Fernández-Jardón, 2018). In Ghana, clubs such as Accra Hearts of Oak and Kumasi Asante Kotoko are very good examples. These two glamorous clubs have a greater number of supporters and have achieved laurels. These fans attend matches to cheer their teams on to win more games. According to Beech and Chadwick (2007), fans form part of sports organizations success and thereby attract sponsorships for clubs. Although a lot of scholarly articles examine factors inhibiting fans' intentions to attend football matches, team quality, the number of star players of a team as well as what the team has achieved in terms of trophies play significant roles in attendance intentions (Yusof et al., 2008).

Although there are numerous pieces of literature on the positive impacts of star players on match day attendance (Hogan et al., 2017; Sacheti et al., 2014), there are instances where the presence of star players has promoted branding and generated revenue instead of attendance (Swaab et al., 2014). Owing to this fact, team branding and star players could have a direct influence on attendance or branding, or both. In light of this, the present study seeks to find out the fans' perception of star players' influence on attendance in the GPL. The greatest question is; can star players promote branding and improve attendance to matches in the GPL?

Research objective(s)

The purpose of the study was to determine whether the presence of star players can influence attendance at matches in the GPL.

Research methodology

- Instruments

The instrument used to collect the data was a questionnaire. The online questionnaire was created with Google form and sent via WhatsApp pages of the football fans. The questionnaire was made up of five sections. Apart from the demographic information, the remaining four sections were adapted from Pifer et al. (2015).

- Procedure / method

The participants of the study were Ghanaian football fans. Specifically, Kumasi Asante Kotoko SC and Accra Hearts of Oak SC supporters were sampled and asked to voluntarily answer the questionnaire online. These groups were chosen as appropriate because they are the two strong clubs in Ghana, and have vibrant social media platforms. So, the participants were recruited from social media platforms, WhatsApp and Facebook. In all, 205 fans responded to the survey. The fans were considered appropriate because they are accessible, are often included in studies of product and brand choice (Biswas & Sherrell, 1993), and represent an important segment of sports consumers (Ross, James, & Vargas, 2006). Both targeted and snowball sampling techniques were used to reach the fans. Purposive sampling was relevant as detailed information was required from the fans (Campbell et al., 2020) while the snowball technique was implemented to enable the fans to share the questionnaire with other supporters not on platforms. The main purpose was to achieve saturation and reach out to targets with similar features (fans) (Naderifar, Goli, & Ghaljaie, 2017). As part of the pre-

questionnaire process, participants were asked to print a copy of the consent given online and click "continue" to participate if they were only 18 years of age or older. Again, participants were advised that their data would be stored on a password-protected laptop to ensure confidentiality. The survey was posted online from September 2020 to August 2021. The participants were informed to voluntarily participate in the research. Ethical approval was granted before the data collection exercise.

The table below shows the demographic information of the participants.

Table 1: Demographic Information of the Participants.

Age	Frequency	Percentage
18-28	105	51.2%
29-39	51	24.9%
40-50	45	22%
51-60	2	1%
Missing	2	1%
Total	205	100%
Gender	Frequency	Percentage
Male	150	73.2%
Female	54	26.3%
Prefer not to say	1	0.5%
Level of Education	Frequency	Percentage
Basic	3	1.5%
Secondary	40	19.5%
Tertiary	156	76.1%
Other	6	2.9%
Sector Employed	Frequency	Percentage
Public	86	42.0%
Private	27	13.2%
Voluntary	13	6.3%
Unemployed	78	38.0%
Missing	1	0.5%

Results from the table showed that the majority of the participants were males (73.2%) aged 18-28 years (51.2%) and were educated to the tertiary level (76.1%). In terms of employment, most of the participants were employed in the public sector (42.0%).

- Data analysis

A principal component factor analysis with varimax rotation was performed to group the items and to determine if they shared a common variance.

Cronbach alpha was used to determine the reliability and internal consistency of the items. To determine which of the identified factors is likely to predict the attendance intentions of GPL supporters, all four factors were entered into a multiple regression analysis with attendance intentions as the dependent variable.

Results

The Kaiser-Meyer-Olkin measure of sample adequacy was 0.790 above 0.600, and the communalities were all over 0.500.

In all, 19 items were loaded on 4 factors with eigenvalues greater than 1 and explained 66.7% of the variance. The four factors were named; Brand Image and Direct Equity (6 items), Attendance Intentions (5 items), Brand Loyalty (5 items) and Brand Equity (3 items).

From descriptive statistics, the results showed that Ghanaian football fans rated all the items under the factors high with a mean greater than 3.5 out of 7.0 except for two items under Brand Loyalty. This means that fans were happy with the presence of star players in the GPL (Table 2).

The Cronbach alpha range of the factors was between 0.88 to 0.66 and was considered acceptable based on Vaske, Beaman, & Sponarski (2017) assertion. The mean, standard deviation and Cronbach Alpha of the factors and items in the study were examined (Table 2). The factors and items are in the first section of table 2, while the means, standard deviations and Cronbach alphas are in the second, third and fourth sections respectively.

Table 2: Descriptive Statistics (mean, standard deviation) Cronbach Alpha.

Factors	Items	M	SD	α
Brand Image and Direct Equity	Star players' actions can affect image positively or negatively	6.2	1.3	0.88
	Having star players on a team adds value to the team's brand	6.3	1.2	
	Star players who give back to their community are beneficial	6.1	1.4	
	Direct high-profile players bring further media revenue	6.3	1.2	
	Star players impose a positive image on their teams	6.3	1.1	
	A newly signed star player will improve the team's value	5.8	1.5	
Attendance Intentions	I will attend games of my team this season	5.3	1.8	0.88
	I will attend football games regularly	4.9	1.9	
	I will attend a game of my team disregard the opposition	5.1	1.8	
	I will attend games of my team disregard the tournament	5.1	1.8	
	I will attend games of my team next season	5.2	1.8	
Brand Loyalty	I will not support a team if its star players leave	3.4	2.21	0.85
	I decide to support one team over another because of star players	4.3	2.2	
	I am more likely to support a team that has star players on its roster	4.9	2	
	I support a team because of the star players on the team	4.1	2.2	
	I will stop supporting a team if new star players are not in	3.2	2.1	
Brand Equity	I will continue following a losing team with star players on the roster	4.0	1.9	0.66
	I support a team because traditions established by star players	4.3	1.9	
	A present or past star player will keep me supporting a team	4.8	1.9	

To determine which of the factors was more likely to predict the attendance intentions of the Ghanaian football fans, a multiple regression analysis was conducted and in the first part of the analysis, Brand Equity and Direct Equity was entered as the predictor variable. The result was significant ($F(1, 203) = 32.983, p < .001$) and explained 14% of the total variance of the attendance intentions. The addition of Brand Loyalty and Brand Equity in the subsequent stages did not make any significant contribution to the attendance intention of the football fans. However, in the last aspect of the analysis, Brand Image and Direct Equity recorded the highest beta ($\beta = 0.46, p < 0.001$), followed by Brand Equity ($\beta = 0.18, p = 0.019$) and Brand Loyalty ($\beta = -0.086, p = 0.177$). This indicates that for every attendance intention made by football fans in the GPL Brand Image and Direct Equity account for 46% while Brand Loyalty accounted for a reduction of - 0.086% in attendance intentions (Table 3).

Table 3: Predictors of Attendance Intentions of Ghanaian Football Fans

Predictor	Regression 1	Regression 2	Regression 3
Variables			
Brand Image and Direct Equity	0.54**	0.55**	0.46**
Brand Loyalty		-0.02	-0.09
Brand Equity			0.18
R ²	0.14	0.14	0.16
R ² change		0.001	0.02

p < 0.001

Discussion

The influence of star players on attendance at major sporting events is well researched in the literature. Therefore, this study aimed to determine whether Ghanaian football fans support the presence of star players in the GPL. From descriptive statistics, GPL fans rated all the items above 3.5 except two items under brand loyalty which reported a mean of 3.4 and 3.2 respectively. This indicates that GPL fans were satisfied with issues related to star players promoting brand image and direct equity, brand equity and partly brand loyalty. The results of this study confirmed that the presence of star players has a direct influence on the attendance of football matches (Lewis & Yoon, 2016; Jane, 2016). They opined that star players increase attendance, revenues as well as broadcast viewers. This can also be supported by the assertion which states that the “strength of teams which includes superstars and high-profile players also has a greater impact on match attendance” (Hogan et al., 2017;

Sacheti et al., 2014). Although the studies were conducted in different cultural settings, there is an argument among the authors that adding star players to a team could have a greater positive impact on attending GPL matches. While star players' actions can affect image positively or negatively, the participants perceived that a factor newly signed star player will improve the team's value as the least which could improve match attendance.

Again, the findings revealed that, among all the factors used in the study, brand image and direct equity is more potent to predict the attendance intentions of the GPL football fans. This factor was measured by the following items; star players' actions can affect image positively or negatively, having star players on a team adds value to the team's brand, Star players who give back to their community are beneficial, and direct high-profile players bring further media revenue and star players impose a positive image on their teams and a newly signed star player will improve the teams' value. Therefore, present or past star players will keep them supporting a team. This is somewhat consistent with the claim made by Brandes et al. (2008) who confirmed that superstars attract fans to attend football matches but, after analyzing the attraction of national superstars and local heroes, asserted that it will depend on an exhibition of outstanding field performances of the players.

Research recommendation

The present study focused on only fans of two out of the 18 premier league clubs in Ghana. There could fan in the other clubs who are not interested in recruiting star players or did not benefit from the purchase of star players. Therefore, there are issues with the sample size.

However, to provide certain facts about star players' influences on match attendance, the present study concludes that star players play significant roles in GPL match attendance. The study observed that star players capture the attention and interest of fans and have the ability to generate profits as stadium attendance increases. The contribution of star players' exceptional amount to the result or goal of a team could increase attendance. Therefore, for fans to attend matches regularly, there should be the inclusion of stars or high-profile players on their teams. Implying, that these calibers of players add value to the teams as well as impose a positive image on teams.

References

- Akyereko, E. L. (2018). *GHALCA chairman reveals reason behind lack of sponsorship deal for GPL*. Retrieved from <https://ghanasportsonline.com/2018/01/ghalca-chairman-reveals-reason-behind-lack-sponsorship-deal-gpl/>
- Beech, J., & Chadwick, S. (2007). *The marketing of sport*. Essex: Pearson Education Limited.
- Berri, D. J., & Schmidt, M. B. (2006). On the road with the National Basketball Association's superstar externality. *Journal of Sports Economics*, 7(4), 347-358.
- Berri, D. J., Schmidt, M. B., & Brook, S. L. (2004). Stars at the gate: The impact of star power on NBA gate revenues. *Journal of Sports Economics*, 5(1), 33-50.
- Biswas, A., & Sherrell, D. L. (1993). The influence of product knowledge and brand name on internal price standards and confidence. *Psychology & Marketing*, 10(1), 31-46.
- Borland, J., & MacDonald, R. (2003). Demand for sport. *Oxford Review of Economic Policy*, 19(4), 478-502.
- Brandes, L., Franck, E., & Nüesch, S. (2008). Local heroes and superstars: An empirical analysis of star attraction in German soccer. *Journal of Sports Economics*, 9(3), 266-286.
- Byon, K. K., Cottingham, M., & Carroll, M. S. (2010). Marketing murderball: the influence of spectator motivation factors on sports consumption behaviours of wheelchair rugby spectators. *International Journal of Sports Marketing & Sponsorship*, 12(1), 76-95.
- Campbell, S., Greenwood, M., Prior, S., Shearer, T., Walkem, K., Young, S., ... & Walker, K. (2020). Purposive sampling: complex or simple? Research case examples. *Journal of Research in Nursing*, 25(8), 652-661.
- Darby, P., & Solberg, E. (2010). Differing trajectories: football development and patterns of player migration in South Africa and Ghana. *Soccer & Society*, 11(1-2), 118-130.
- Edwards, P. (2013). *Is satellite TV killing African Football?* B.B.C. news. Retrieved from <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21206500>
- Foroughi, B., Nikbin, D., Hyun, S. S., & Iranmanesh, M. (2016). Impact of core product quality on sport fans' emotions and behavioral intentions. *International Journal of Sports Marketing & Sponsorship*, 17(2), 110-129
- Foster, G., Greyser, S. A., & Walsh, B. (2006) *The Business of Sports: Texts and Cases on Strategy and Management*. New York: Thomson.

- Gasparetto, T., Barajas, Á., & Fernández-Jardón, C. M. (2018). Brand Teams and Distribution of Wealth in Brazilian State Championships. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 8(1), 2-14.
- Hall, J., O'Mahony, B., & Vieceli, J. (2010). An empirical model of attendance factors at major sporting events. *International Journal of Hospitality Management*, 29(2), 328-334.
- Hogan, V., Massey, P., & Massey, S. (2017). Analysing match attendance in the European Rugby Cup: Does uncertainty of outcome matter in a multinational tournament? *European Sport Management Quarterly*, 17(3), 312-330.
- Hoye, R., Smith, A. C. T., Nicholson, M., & Stewart, B. (2018). *Sport Management: Principles and Applications* (5th ed.). London: Routledge. doi: 10.4324/9781351202190
- Humphreys, B. R., & Johnson, C. (2020). The effect of superstars on game attendance: Evidence from the NBA. *Journal of Sports Economics*, 21(2), 152-175.
- Jane, W. J. (2016). The effect of star quality on attendance demand: The case of the National Basketball Association. *Journal of Sports Economics*, 17(4), 396-417.
- Jewell, R. T. (2017). The effect of marquee players on sports demand: The case of US Major League Soccer. *Journal of Sports Economics*, 18(3), 239-252.
- Kobo, K. (2011). *Tanzanian player Mbwana Samatta joins TP Mazembe*. Retrieved from <https://www.goal.com/en/news/89/africa/2011/05/11/2481811/tanzanian-player-mbwana-samatta-joins-tp-mazembe>
- Kuenzel, S., & Yassim, M. (2007). The effect of joy on the behaviour of cricket spectators: the mediating role of satisfaction. *Managing Leisure*, 12(1), 43-57.
- Lewis, M., & Yoon, Y. (2018). An empirical examination of the development and impact of star power in Major League Baseball. *Journal of Sports Economics*, 19(2), 155-187.
- Li, B., Liu, Y., Wang, J. J., Scott, O. K., & Stokowski, S. (2019). Does star power boost soccer match attendance? Empirical evidence from the Chinese Soccer League. *International Journal of Sport Finance*, 14(2), 97-109.
- Naderifar, M., Goli, H., & Ghaljaie, F. (2017). Snowball Sampling: A Purposeful Method of Sampling in Qualitative Research. *Strides in Development of Medical Education*, 14, e67670. doi: 10.5812/sdme.67670
- Pifer, N. D., Mak, J. Y., Bae, W. & Zhang, J. J. (2015). Examining the relationship between star player characteristics and brand equity in professional sport teams. *Marketing Management Journal*, 25(2), 88-106.

- Rivers, D. H., & DeSchrive, T. D. (2002). Star players, payroll distribution, and Major League Baseball attendance. *Sport Marketing Quarterly*, 11(3), 164-173.
- Ross, S. D., James, J. D., & Vargas, P. (2006). Development of a scale to measure team brand associations in professional sport. *Journal of Sport Management*, 20(2), 260-279.
- Rowe, D., & Gilmour, C. (2010). Sport, media, and consumption in Asia: A merchandised milieu. *American Behavioural Scientist*, 53(10), 1530-1548.
- Sacheti, A., Gregory-Smith, I., & Paton, D. (2014). Uncertainty of outcome or strengths of teams: an economic analysis of attendance demand for international cricket. *Applied Economics*, 46(17), 2034-2046.
- Schreyer, D., & Däuper, D. (2018). Determinants of spectator no-show behaviour: first empirical evidence from the German Bundesliga. *Applied Economics Letters*, 25(21), 1475-1480.
- Shapiro, S. L., DeSchrive, T. D., & Rascher, D. A. (2017). The Beckham effect: Examining the longitudinal impact of a star performer on league marketing, novelty, and scarcity. *European Sport Management Quarterly*, 17(5), 610-634.
- Swaab, R. I., Schaerer, M., Anicich, E. M., Ronay, R., & Galinsky, A. D. (2014). The too-much-talent effect: Team interdependence determines when more talent is too much or not enough. *Psychological Science*, 25(8), 1581-1591.
- Vaske, J. J., Beaman, J., & Sponarski, C. C. (2017). Rethinking internal consistency in Cronbach's alpha. *Leisure Sciences*, 39(2), 163-173.
- Xilin, F., Ziyao, H., Ying, W., & Ziyang, T. (2020). A novel model for soccer match attendance rate incorporating star effect: Empirical evidence from the China Super League. In Y. K. Xing & A. H. Liang (Eds.), *2020 2nd International Conference on Economic Management and Model Engineering (ICEMME)* (pp. 580-586). Chongqing, China: Conference Publishing Service.
- Yim, B. H., & Byon, K. K. (2018). The Influence of Emotions on Game and Service Satisfaction and Behavioral Intention in Winning and Losing Situations: Moderating Effect of Identification with the Team. *Sport Marketing Quarterly*, 27(2), 93-108.

Yusof, A., See, L. H., & Yusof, A. (2008). Spectator perceptions of physical facility and team quality: A study of a Malaysian super league soccer match. *Research Journal of International Studies*, 8(2), 132-140.

Received: June 13, 2022

Revised: June 24, 2022

Accepted: July 11, 2022

การรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้กฎระเบียบของฟีฟ่า

ปีติเทพ อยู่ยืนยง

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การรักษาเสถียรภาพในสัญญามักถูกนำมาใช้อธิบายในฐานะที่เป็นบริบทของสถานะและการโอนย้าย นักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร ในทำนองที่ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมและเสริมสร้างการแข่งขันระหว่าง สโมสรที่สมดุลในอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลสากล นอกจากนี้การรักษาเสถียรภาพในสัญญามักถูกนำมาใช้สร้าง ข้อตกลงที่สมประโยชน์ทั้งนักกีฬาฟุตบอลอาชีพและสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัด ผ่านการดำเนินการให้เป็นไป ตามกฎระเบียบและกลไกที่สหพันธ์กีฬาฟุตบอลนานาชาติ ได้กำหนดเอาไว้ พัฒนาการของกฎระเบียบและ กลไกของฟีฟ่าที่สร้างเสถียรภาพในสัญญาเช่นว่านี้ถูกขับเคลื่อนโดยฟีฟ่า ผ่านการปฏิบัติตามและบังคับใช้ ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่า บทความวิชาการฉบับนี้มี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อนำเสนอบทนำและภาพรวมในเบื้องต้นที่อธิบายถึงบริบทของสัญญาในกีฬาฟุตบอลอาชีพ 2) เพื่อชี้ให้เห็นหลักการสำคัญของการรักษาเสถียรภาพในสัญญาที่ส่งผลต่อนักกีฬาฟุตบอลอาชีพและสโมสร กีฬาฟุตบอลอาชีพ 3) เพื่อศึกษาทบทวนการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบว่าด้วยสถานะและการ โอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่า 4) เพื่อศึกษาทบทวนกลไกช่วยรักษาเสถียรภาพในสัญญาระหว่าง นักกีฬาฟุตบอลอาชีพกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้ระบบการปกครองควบคุมของฟีฟ่า และ 5) เพื่อ อภิปรายการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้าม สโมสรของฟีฟ่า

คำสำคัญ: เสถียรภาพในสัญญา; สมดุลการแข่งขัน; ฟีฟ่า; กฎหมายฟุตบอล

MAINTENANCE OF CONTRACTUAL STABILITY UNDER THE FIFA'S RULES

Pedithep Youyuenyong

Faculty of Law, Chiang Mai University

Abstract

Contractual stability maintenance is generally used to describe the key contexts of the status and transfer of professionals that ensures fair and balanced competition in the global football industry and guarantees the integrity of competitions for maintaining competitive balance between clubs. In addition, contractual stability is seen as a desirable state for professionals and clubs that is often encouraged by the rules and mechanisms of International Federation of Association Football (FIFA). The development of the FIFA's rules and mechanisms for maintaining contractual stability between professionals and clubs has been largely driven by FIFA through compliance and enforcement of the FIFA's Regulations on the Status and Transfer of Players (RSTP). The objectives of this academic paper are 1) to contain an introduction and a short overview, including a description of the contexts of the contracts in professional football, 2) to identify the key aspects of contractual stability which impact professionals and clubs, 3) to review maintenance of contractual stability between professionals and clubs under the FIFA's RSTP, 4) to review the mechanisms for maintaining contractual stability between professionals and clubs available in the FIFA's regulatory system, and 5) to discuss maintenance of contractual stability under the FIFA's RSTP.

Keywords: Contractual Stability; Competitive Balance; FIFA, Football Law

Corresponding Author: Assistant Professor Dr. Pedithep Youyuenyong, Faculty of Law, Chiang Mai University E-mail: pedithep.y@cmu.ac.th

บทนำ

เมื่อสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพเป็นสัญญาต่างตอบแทนระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ นักกีฬาที่อยู่ภายใต้สังกัดก็ต้องลงทำการแข่งขันหรือปฏิบัติงานให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัด จนกว่าสัญญาจ้างระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลกับนักกีฬาสิ้นสุดลง (Termination of football contracts) ไม่ว่าการสิ้นสุดลงของสัญญาจ้างเกิดจากการที่สัญญาจ้างถึงกำหนดระยะเวลาที่ตกลงกันไว้แน่นอน หรือเกิดจากการยินยอมร่วมกันทั้งสองฝ่ายที่จะบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดได้ อย่างไรก็ตามนักกีฬาฟุตบอลอาชีพอาจต้องการย้ายจากสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิมไปยังสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ (Transfer) (Czarnota, 2013) ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน อาทิ ความก้าวหน้าในอาชีพนักกีฬาฟุตบอล การได้รับค่าจ้าง สวัสดิการและประโยชน์ทางธุรกิจที่สมเหตุผลและเพียงพอการดำเนินชีวิต การเพิ่มพูนประสบการณ์หรือทักษะการเล่นกีฬาฟุตบอลที่สูงขึ้น การร่วมงานสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ตนเองชื่นชอบ และเหตุผลส่วนตัวด้านครอบครัว (Center for the Law and Economics of Sport, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture & KEA European Affairs, 2013) ด้วยเหตุนี้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเก่ากับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ที่ยินยอมรับโอนนักกีฬาเข้ามาอยู่ภายใต้สังกัดของตน อาจทำข้อตกลงร่วมกัน (Nilsson, 2006) โดยที่ต่างฝ่ายต้องตกลงยินยอมให้นักกีฬาโอนย้ายไปสังกัดสโมสรกีฬาฟุตบอลที่ต้องการ ข้อตกลงเช่นนี้ถือเป็นข้อตกลงโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร (Transfer agreement) (Bilić, 2011) อันถือเป็นนิติกรรมซึ่งเกิดขึ้นโดยการแสดงเจตนาของ นักกีฬากับสโมสรกีฬาและนักกีฬากับสโมสรกีฬาต่างฝ่ายต่างต้องตกลงยินยอมทำข้อตกลงระหว่างกัน นักกีฬาต้องตกลงยินยอมเข้าร่วมสังกัดกับสโมสรกีฬา ในขณะที่ตัวสโมสรกีฬาต้องตกลงยินยอมรับนักกีฬาเข้ามาร่วมสังกัดกับสโมสร (Kos, 2021)

สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดของนักกีฬามักจัดทำข้อตกลงในสัญญาจ้างเอาไว้เป็นหนังสือให้กับนักกีฬาตั้งแต่เริ่มสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ซึ่งสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพสมัยใหม่มีการกำหนดเงื่อนไขเอาไว้ในสัญญาจ้างว่าสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดยอมมีสิทธิโอนย้ายเปลี่ยนแปลงหน้าที่การงานหรือการปฏิบัติงานของนักกีฬาภายใต้สังกัดได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับประโยชน์ทางธุรกิจ ทั้งที่เป็นการลงทำการแข่งขันกีฬาฟุตบอลให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเอง (Oda, 2016) หรือทำการแข่งขันให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ยืมตัว (Loanee) นักกีฬาภายใต้สังกัดในระยะเวลาที่ตกลงไว้ (Loan duration) เมื่อนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดได้ตกลงยินยอมลงนามทำข้อตกลงเช่นนี้ไว้โดยสมัครใจ จึงเท่ากับว่านักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดยินยอมให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดมีสิทธิโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดเอาไว้อย่างชัดเจน แล้วข้อตกลงระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพพันธมิตรที่ประสงค์จะยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพไปลงทำการแข่งขันในนามสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพพันธมิตรถือเป็น

ข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพมาลงแข่งขันในนาม (Loan agreement) ซึ่งข้อตกลงระบุระยะเวลายืมตัวเอาไว้อย่างชัดเจน (Terms of the loan duration) และเงื่อนไขทางธุรกิจที่ทั้งสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดที่ให้ยืมกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ถูกยืมตัวพึงมีพึงได้ประโยชน์ในระหว่างที่มีการยืมตัว (Financial conditions) (Bond, Widdop, & Parnell, 2020)

สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิมกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ทำการโอนย้ายก็ดี หรือสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับสโมสรกีฬาที่ยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพไปลงทำการแข่งขันในนามสโมสรก็ตาม หากเป็นสมาชิกที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของสหพันธ์กีฬาฟุตบอลนานาชาติ (Fédération Internationale de Football Association) หรือฟีฟ่า (FIFA) หรือเป็นสมาชิกของสโมสรที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของสมาคมกีฬาอันเป็นเครือข่ายของฟีฟ่า (FIFA affiliated associations) นั้นต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของฟีฟ่าที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างสโมสรที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่าหรือสมาชิกที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของสมาคมกีฬาอันเป็นเครือข่ายของฟีฟ่า เพื่อควบคุมความประพฤติของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ และสมาคมกีฬาฟุตบอลอาชีพ ให้จัดทำข้อตกลงโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรหรือข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพมาลงแข่งขันในลักษณะไม่ขัดต่อความถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม (Ruggie, 2016)

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความถูกต้องชอบธรรมในวงการกีฬาฟุตบอล ฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติสูงสุด (Football's supreme governing body) จึงกำหนดกรอบการรักษาเสถียรภาพในสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรภายใต้กฎระเบียบของฟีฟ่าขึ้นมา เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา (Autonomy of will) ที่ให้ความเป็นอิสระแก่สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพและนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ในการแสดงเจตนาสมัครใจ เพื่อจะยินยอมผูกมัดตนเองให้ได้ตามความประสงค์ของตน ฉะนั้นฟีฟ่าได้กำหนดกรอบความเป็นธรรม (Fairness) ในการทำข้อสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรที่ไม่เป็นธรรมนั้น เพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมหรือความได้เปรียบเสียเปรียบที่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันเกินสมควร อันอาจเกิดขึ้นจากการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อตกลงระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ที่ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพคู่สัญญาอีกฝ่ายได้เปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพคู่สัญญาอีกฝ่ายเกินสมควรหรือทำให้นักกีฬาฟุตบอลอาชีพถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการ จนต้องรับภาระมากกว่าที่ควรจะได้รับ เพราะสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าอาจสร้างข้อตกลงเอาเปรียบและสร้างภาระเกินสมควรให้กับนักกีฬาที่อยู่ภายใต้สังกัดของตน ทำให้นักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่อยู่ภายใต้การปกครองควบคุมของสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัด ที่มี

อำนาจต่อรองทางธุรกิจน้อยกว่าสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดอย่างมาก ทำให้เกิดความไม่ถูกต้องชอบธรรม และไม่เป็นธรรมในวงการกีฬาฟุตบอล เหตุนี้เองฟีฟ่าในฐานะองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดเหนือบรรดาสมาชิกของตนได้ สร้างระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร (FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players หรือระเบียบ RSTP) ขึ้นมาเพื่อควบคุมการทำซื้อขายสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร และข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรของบรรดาสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งซื้อขายสัญญาโอนย้าย นักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรจากสโมสรในประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง (International transfers) (Schwab, 2017) ทำให้ซื้อขายสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมระหว่างบรรดาสมาชิกนั้น มีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรมและ พอสมควรแก่กรณี (Fédération Internationale de Football Association, 2022)

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อนำเสนอบทนำและภาพรวมในเบื้องต้นที่อธิบายถึงบริบทของ สัญญาในกีฬาฟุตบอลอาชีพ 2) เพื่อชี้ให้เห็นหลักการสำคัญของการรักษาเสถียรภาพในสัญญาที่ส่งผลต่อนักกีฬา ฟุตบอลอาชีพและสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ 3) เพื่อศึกษาทบทวนการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบว่า ด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่า 4) เพื่อศึกษาทบทวนกลไกช่วยรักษาเสถียรภาพ ในสัญญาระหว่างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้ระบบการปกครองควบคุมของฟีฟ่า และ 5) เพื่ออภิปรายการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอล ข้ามสโมสรของฟีฟ่า

การรักษาเสถียรภาพในสัญญา

การรักษาเสถียรภาพในสัญญาเป็นการใช้อำนาจของฟีฟ่าควบคุมจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบรรดาสมาชิก ของตน ในการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร ระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน (Compaire, Planás, & Wildemann, 2009) โดยมุ่งเน้นให้เกิดความสัมพันธ์ที่อยู่ แบบพึ่งพาอาศัยกันอย่างต่อเนื่องระหว่างคู่สัญญาแต่ละฝ่ายและมุ่งเน้นให้คู่สัญญาแต่ละฝ่ายสมประโยชน์ของตน ช่วยรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ราบรื่นในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลสากล การใช้อำนาจของฟีฟ่าจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการทำสัญญาของบรรดาสมาชิกเช่นนี้นี้ย่อมเป็นหนทางสกัดกั้น สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าถือโอกาสเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ภายใต้สังกัดคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เพราะเมื่อเกิดความเหลื่อมล้ำทางผลประโยชน์ทางธุรกิจระหว่างสโมสรกีฬา ฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่อยู่ภายใต้สังกัดอย่างไม่เป็นธรรม โอกาสเกิดความขัดแย้งหรือข้อ พิพาทระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพแนวนั้นมีมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Relations between players and clubs) อาจต้องยุติลงไป นั้นหมายความว่าฟีฟ่าเข้าไปก้าวก่ายดูแลการใช้เสรีภาพในการทำสัญญาหรือข้อตกลงทางธุรกิจ ซึ่งถือเป็นกิจกรรมใน

ธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลนานาชาติอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดความถูกต้องชอบธรรมและความเป็นธรรมทางธุรกิจ รวมทั้งเสริมสร้างความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างบรรดาสมาชิกราบรื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอล นานาชาติที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของฟีฟ่า (Gardiner & Welch, 2007)

ในอดีตที่ผ่านมาเมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นในวงการกีฬาฟุตบอล จนเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการรักษาเสถียรภาพในสัญญาในวงการกีฬาฟุตบอล ทางฟีฟ่านำเอาเหตุผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและการปรับข้อเท็จจริงให้เข้ากับข้อกำหนดของศาลมาพัฒนาเป็นข้อกำหนดเกณฑ์การรักษาเสถียรภาพในสัญญาในเวลาต่อมา ตัวอย่างเช่น คดี Union Royale Belge des Sociétés de Football Association ASBL v Jean-Marc Bosman (1995) C-415/93 หรือคดี Bosman Ruling ที่ศาลยุติธรรมยุโรป (European Court of Justice หรือศาล ECJ) วินิจฉัยในประเด็นเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานเพื่อการทำงานหาเลี้ยงชีพ (Freedom of Movement for Workers) (Gardiner & Welch, 2007) ข้อเท็จจริงในคดีนี้มีอยู่ว่า Jean-Marc Bosman นักกีฬาฟุตบอลอาชีพชาวเบลเยียม ได้ทำสัญญาจ้างกับสโมสร Royal Football Club de Liège (สโมสร RFCL) ตกลงเป็นนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัด ทำการแข่งขันและปฏิบัติงานภายใต้สังกัดสโมสร RFCL ดังกล่าว สัญญาจ้างที่ทำขึ้นมีการตกลงระยะเวลาการจ้างไว้อย่างชัดเจนและเป็นที่น่าพอใจ ต่อมาเมื่อสัญญาจ้างสิ้นสุดลง สโมสร RFCL ประสงค์ต่อสัญญาจ้าง (Renew) กับนาย Jean-Marc Bosman แต่ในเบื้องต้น Jean-Marc Bosman ได้ปฏิเสธต่อสัญญาจ้าง ส่วน Jean-Marc Bosman ประสงค์โอนย้ายตนเองไปสังกัดสโมสร Union Sportive du Littoral de Dunkerque (สโมสร USL Dunkerque) อย่างไรก็ตามภายใต้กฎระเบียบของสหภาพสมาคมฟุตบอลยุโรป (Union des associations européennes de football) หรือยูฟ่า (UEFA) ที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น มีระเบียบไว้ว่าสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิมสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรได้ (Transfer fee) โดยเรียกเก็บจากสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประสงค์รับโอนนักกีฬาฟุตบอลชีพเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัด และหากสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประสงค์รับโอนนักกีฬาฟุตบอลชีพเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัดไม่ยอมจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าวสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประสงค์รับโอนนักกีฬาฟุตบอลชีพเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัดก็ยังไม่อาจรับโอนนักกีฬาฟุตบอลชีพเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัดได้ สโมสร USL Dunkerque ที่ประสงค์รับโอนย้ายนาย Jean-Marc Bosman เข้าไปอยู่ภายใต้สังกัดกลับไม่ยอมจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าว ผลที่ตามมาทำให้นาย Jean-Marc Bosman ไม่อาจย้ายไปเป็นนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดสโมสร USL Dunkerque และต้องจำใจต่อสัญญากับสโมสร RFCL ต้นสังกัดเดิมต่อไป ด้วยเหตุนี้เองทำให้อาชีพสโมสร RFCL ต้นสังกัดของนาย Jean-Marc Bosman มีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าถือโอกาสเอาเปรียบนาย Jean-Marc Bosman มีอำนาจต่อรองทางธุรกิจน้อยกว่าอย่างมาก โดยอัตราค่าจ้างร้อยละ 75 ของอัตราค่าจ้างเดิมที่นาย

Jean-Marc Bosman เคยได้รับ (Cutting Bosman's wages by 75%) ซึ่งศาลยุติธรรมยุโรปได้วินิจฉัยว่าข้อตกลงจำกัดเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานเพื่อการทำงานหาเลี้ยงชีพระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ที่ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพได้เปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพคู่สัญญาเกินสมควรเป็นข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรม ศาลยุติธรรมยุโรปสั่งให้ข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้นมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควร ผลที่ตามมาทำให้ฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสูงสุด ต้องออกกฎระเบียบเพื่อวางหลักเกณฑ์จำกัดสิทธิและเสรีภาพในการทำสัญญาของบรรดาสมาชิกเพื่อป้องกันสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าถือโอกาสเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดคู่สัญญา ทั้งนี้ ฟีฟ่าจึงต้องวางกฎระเบียบหรือนโยบายที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบหรือนโยบายของฟีฟ่าด้วยเช่นกัน (Gardiner & Welch, 2007)

ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร

ในการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรที่ใช้บังคับอยู่ผูกพันกันระหว่างคู่สัญญา มีแนวคิดมาจากการใช้เสรีภาพของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ตามหลักของความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา ทั้งนี้ฟีฟ่าอาจใช้อำนาจปกครองบรรดาสมาชิกเป็นอำนาจอิสระกำกับตนเอง (Self-regulatory power) เข้าไปควบคุม มุ่งให้คู่สัญญาต่างฝ่ายต่างได้เปรียบเสียเปรียบเท่า ๆ กันและขจัดข้อตกลงคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งที่ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เหตุนี้ฟีฟ่าได้ใช้อำนาจของตนบัญญัติระเบียบระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร (Regulations on the Status and Transfer of Players หรือระเบียบ RSTP) ขึ้นมา ระเบียบเช่นนี้ได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้ว่าการทำข้อตกลงระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพต้องทำให้คู่สัญญาต่างไม่ได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างกันจนเกินสมควรหรือไม่ทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ตามปกติ (Duval, 2016) ระเบียบ RSTP กำหนดหลักเกณฑ์ (Requirements) และกลไก (Mechanisms) บางอย่างที่ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าไม่ทำให้ข้อตกลงเอารัดเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพหรือสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่เป็นคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจน้อยกว่า ทำให้เกิดความเป็นธรรมและรักษาสสมดุลประโยชน์ของคู่สัญญาในทุกฝ่าย โดยระเบียบ RSTP ถูกใช้เป็นแนวทางให้แก่สถาบันตุลาการของฟีฟ่า (FIFA's Judicial Bodies) และศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากล (Court of Arbitration for Sport หรือศาล CAS) เพื่อใช้เกณฑ์สารบัญญัติ (FIFA's Substantive Rules) พิจารณาว่าสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรที่ใช้บังคับอยู่ผูกพันกันระหว่างคู่สัญญาเป็นธรรมหรือไม่ (Pearson, 2014) รวมทั้งให้อำนาจแก่สถาบันตุลาการของฟีฟ่าและศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลที่จะสั่งให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้นมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี (Siekman, 2012)

ระเบียบ RSTP เป็นระเบียบของฟีฟ่า ซึ่งกำหนดความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพหรือนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ หรือระหว่างฟีฟ่ากับบรรดาสมาชิกของฟีฟ่า ในฐานะที่ฟีฟ่าเป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติมากำหนดสถานภาพของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Status of players) และคุณสมบัติของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Eligibility of players) ตามสัญญาการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร รวมทั้งการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ขึ้นกับสมาคมกีฬาฟุตบอลเดียวกัน (Transfer of players between clubs belonging to the same association) หรือการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่อยู่ขึ้นกับสมาคมกีฬาฟุตบอลชาตินานาชาติต่างสมาคมกัน (Transfer between clubs belonging to different associations) ตลอดจนกำหนดสิทธิที่มีอยู่เหนือบุคคลที่บังคับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพเป็นคู่สัญญาให้ปฏิบัติตาม ระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมเพื่อการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติและกำหนดเกณฑ์การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร ระเบียบ RSTP หมวด 3 ได้วางหลักเกณฑ์การรักษาเสถียรภาพในสัญญาระหว่างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Maintenance of contractual stability between professionals and clubs) เอาไว้อย่างชัดเจน โดยเน้นให้คู่สัญญาไม่ว่าจะเป็นนักกีฬาฟุตบอลอาชีพและสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต่างฝ่ายต่างเคารพสัญญาหรือข้อตกลงที่สร้างขึ้นเอาไว้ระหว่างกันเป็นลายลักษณ์อักษร (Respect of contract) สัญญาที่มีข้อกำหนดให้สิทธิแก่สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดของนักกีฬาฟุตบอลสามารถตัดสินใจบอกเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ โดยปราศจากการบอกกล่าวล่วงหน้า เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม (ระเบียบ RSTP มาตรา 13) (Fédération Internationale de Football, 2022)

อีกทั้งระเบียบ RSTP หมวด 3 ได้กำหนดให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพงดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันถือเป็นการทำข้อสัญญาหรือข้อตกลงซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร ตัวอย่างเช่น สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพสามารถทำข้อตกลงการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดเอาไว้แน่นอน แต่การทำข้อตกลงเกี่ยวกับระยะเวลาการจ้างบังคับกันได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น (Terminating a contract with just cause) โดยคู่สัญญาต้องเคารพและยึดถือเวลาสิ้นสุดการจ้างที่ทำข้อตกลงกันเอาไว้อย่างเคร่งครัด ในทำนองที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่อาจเรียกเก็บค่าสินไหมแทน (Compensation) หรือกำหนดโทษทางการเงินอื่นใดได้ (Imposition of sporting sanctions) อันเป็นการเรียกเก็บแอมแปงจากสัญญาจ้างได้สิ้นสุดลงตามระยะเวลาการจ้างที่กำหนดเอาไว้ (ระเบียบ RSTP มาตรา 14) (Fédération Internationale de Football Association, 2022) อีกประการหนึ่งสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพสามารถทำข้อตกลงที่การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดเอาไว้แน่นอน ส่วนการทำข้อตกลงเกี่ยวกับระยะเวลาการจ้างบังคับกันได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและและ

ไม่ปิดกั้นเสรีภาพในการลงทำการแข่งขันกีฬาในนามสโมสรตามสมควรแก่กรณีเท่านั้น (Terminating a contract with sporting just cause) โดยคู่สัญญาต้องเคารพและยึดถือเวลาสิ้นสุดการจ้างที่ทำข้อตกลงกันเอาไว้อย่างเคร่งครัด หากมีข้อตกลงระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดกำหนดเอาไว้ว่าหากนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดลงทำการแข่งขันกีฬาฟุตบอล น้อยไปกว่าร้อยละ 10 ของการแข่งขันที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการ (In fewer than ten per cent of the official matches) สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดมีสิทธิพิจารณาเลิกจ้างนักกีฬาได้ ข้อตกลงในลักษณะนี้ฟิฟ่าถือว่าเป็นข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรม หากมีการทำข้อตกลงเช่นนี้เกิดขึ้น นักกีฬาที่ต้องเสียเปรียบสโมสรกีฬาต้นสังกัดของตนเกินสมควร มีสิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างได้ ซึ่งนักกีฬาไม่จำเป็นต้องผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญแต่อย่างใด โดยนักกีฬามีสิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างภายใน 15 วัน นับแต่วันที่จัดแข่งขันกีฬาฟุตบอลอย่างเป็นทางการในฤดูกาล ที่นักกีฬาฟุตบอลคู่สัญญาได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักกีฬาฟุตบอลสำหรับลงทำการแข่งขันในวันดังกล่าว (ระเบียบ RSTP มาตรา 15) (Fédération Internationale de Football Association, 2022) เป็นต้น

ข้อตกลงจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพการงานในสัญญา ที่เกิดจากการกำหนดขึ้นโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในสัญญาเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น (Unilateral agreement) ย่อมทำให้ผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพต้องรับภาระมากกว่าที่พึงคาดหมายได้ตามปกติ สัญญาที่ประกอบด้วยข้อตกลงที่ช่วยให้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาได้เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น (A contract cannot be unilaterally terminated) แล้วกำหนดให้ฝ่ายดังกล่าวสามารถใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาได้ตลอดฤดูกาลแข่งขัน (During the course of a season) ระเบียบ RSTP ได้กำหนดว่าสัญญาที่ประกอบด้วยข้อตกลงเช่นนี้ไม่เป็นธรรม (ระเบียบ RSTP มาตรา 16) (Fédération Internationale de Football Association, 2022)

จากที่กล่าวมาในข้างต้น หากคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร ที่แฝงไว้ด้วยข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมแล้ว โดยอาศัยอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าถือโอกาสอาศัยหลักดังกล่าวเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจน้อยกว่า ระเบียบ RSTP วางหลักเกณฑ์เอาไว้ให้คู่สัญญาที่เอารัดเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายในลักษณะที่เป็นการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติระเบียบดังกล่าว ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อเยียวยาคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งและอาจต้องรับโทษทางวินัย (Disciplinary measures) ในฐานะที่ฝ่าฝืนระเบียบ RSTP อันเป็นระเบียบเพื่อขจัดความไม่เป็นธรรม และรักษาความสับสนวุ่นวายในวงการกีฬาฟุตบอลสากล รวมทั้งสถาบันตุลาการของฟิฟ่าอาจมีอำนาจพิจารณาว่าข้อสัญญาหรือข้อตกลงใดที่ไม่เป็นธรรมและให้อำนาจแก่สถาบันตุลาการของฟิฟ่าที่จะวินิจฉัยว่าข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรม ตลอดจนสั่งให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและตามสมควรแก่กรณี

(ระเบียบ RSTP มาตรา 17 ประกอบกฎวิธีบัญญัติ (Procedural Rules) หรือกฎ Procedural Rules Governing the Football Tribunal ของฟีฟ่า) (Fédération Internationale de Football Association, 2022)

อนึ่ง ระเบียบ RSTP ยังได้กำหนดบทบัญญัติพิเศษเพื่อคุ้มครองสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่เข้ามาเป็นคู่สัญญา (Special provisions relating to contracts between professionals and clubs) ให้คู่สัญญากำหนดรายละเอียดของสัญญาหรือข้อตกลงที่ทำขึ้นทั้งสองฝ่าย (หรือหลายฝ่าย) ระบุรายละเอียดและองค์ประกอบของสัญญาเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม ตลอดจนข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ทำขึ้นต้องเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา คู่สัญญาสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้องชัดเจน (Fédération Internationale de Football Association, 2022) ตัวอย่างเช่น (1) การระบุชื่อของตัวแทน (Intermediaries) ของคู่สัญญาทุกฝ่าย (2) ระยะเวลาตามสัญญา (Length of a contract) นับแต่วันแรกแห่งระยะเวลาไปจนถึงวันที่สิ้นสุดแห่งระยะเวลา (3) ข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดที่สโมสรต้นสังกัดของนักกีฬาฟุตบอลในปัจจุบันพึงรับทราบ (Informed) ก่อนเข้าสู่กระบวนการเจรจาตกลงทำสัญญาระหว่างคู่สัญญา (Before entering into negotiations) (4) เงื่อนไขที่ระบุเอาไว้ในสัญญาอันเป็นสาระสำคัญต้องไม่รวมถึงผลตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ (Successful medical examination) ว่าปราศจากโรคหรือการใช้สารกระตุ้นอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานและ/หรือการได้รับใบอนุญาตทำงาน (Grant of a work permit) สำหรับใช้เดินทางไปทำงานในสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดใหม่ที่อยู่ในต่างประเทศ (5) การกำหนดถึงระยะเวลาผ่อนผันชั่วคราว สำหรับอนุญาตให้สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดจ่ายค่าจ้างหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจล่าช้า (Additional time to pay to the professional amounts) (หรือเรียกว่าข้อตกลง Grace period) และ (6) การกำหนดให้จ่ายให้แก่ค่าจ้างให้แก่นักกีฬาฟุตบอลหญิงที่พบว่าตนเองอยู่ในช่วงตั้งครรภ์ (Entitled to maternity) และจะต้องเลิกสัญญาจ้างก่อนสิ้นสุดสัญญาจ้าง (Leave during the term of the contract) ให้สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดต้องจ่ายเงินค่าจ้างไม่น้อยกว่าสองส่วน สาม ของอัตราค่าจ้าง (Two thirds of their contracted salary) (ระเบียบ RSTP มาตรา 18) (Fédération Internationale de Football Association, 2022) เป็นต้น

กลไกช่วยรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบ RSTP ของฟีฟ่า

การวางหลักเกณฑ์ภายใต้ระเบียบ RSTP ของฟีฟ่าเป็นการกำหนดนโยบายสร้างความเป็นธรรมให้แก่คู่สัญญา ในการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน พร้อมกับวางมาตรฐานอันเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของบรรดาสมาชิก (Ali Alzubaidi, 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดผู้มีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่านักกีฬาฟุตบอลอาชีพคู่สัญญาอีกฝ่ายเอารัดเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพจนเกินสมควร พร้อมกับมุ่งให้คู่สัญญาทุกฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์ในลักษณะที่ต่างฝ่ายต่างตอบแทนซึ่งกัน

และกันอย่างสมเหตุสมผล กล่าวอีกนัยหนึ่งฟีฟ่าให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพในสัญญา ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลให้ดำเนินต่อไปได้และสร้างหลักการประพฤติปฏิบัติให้สมาชิกที่มุ่งเน้นการลดข้อพิพาทจากความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน รวมทั้งมุ่งเน้นให้คู่สัญญาแต่ละฝ่ายมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างเป็นการตอบแทนอย่างเหมาะสม (Fédération Internationale de Football Association, 2021)

นอกจากนี้ฟีฟ่ายังได้กำหนดกลไกช่วยส่งเสริมสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพในสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิก โดยให้ความสำคัญแก่ความผูกพันแบบต่างตอบแทน (Synallagmatic obligations) ที่คู่สัญญาทั้งที่เป็นสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิม สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่และนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประโยชน์จะโอนย้ายจากสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิมไปยังสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ ต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ต้องชำระตอบแทนซึ่งกันและกันในลักษณะที่สมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย ขณะเดียวกันผลของสัญญาต่างตอบแทนในลักษณะที่สมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่ายก่อให้เกิดสิทธิแก่คู่สัญญาในกรณีที่เรียกร้องให้อีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามความผูกพันแบบต่างตอบแทน (Parrish, Cattaneo, Lindholm, Mittag, Perez- Gonzalez, & Smokvina, 2019) ตัวอย่างเช่นระเบียบ RSTP ของฟีฟ่ากำหนดให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ที่ประสงค์รับโอนนักกีฬาฟุตบอลเข้ามาสังกัดยังสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพของตนเอง ต้องยินยอมจ่ายค่าตอบแทนที่สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิมได้ให้การฝึกสอนทักษะกีฬาฟุตบอลแก่นักกีฬาฟุตบอลอาชีพหรือค่าตอบแทน Training compensation (Hannelin, 2016) เพื่อตอบแทนแก่สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิมที่เคยลงทุนฝึกสอนทักษะกีฬาฟุตบอลแก่นักกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Contributed to the football player's training) ตั้งแต่นักกีฬาฟุตบอลอาชีพดังกล่าวยังเป็นนักกีฬาฟุตบอลรุ่นเยาว์ (Young football players) แล้วตนเองเก็บเกี่ยวหรือได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทักษะกีฬาฟุตบอลที่ติดตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพดังกล่าวในภายหลัง (ระเบียบ RSTP มาตรา 20) (Fédération Internationale de Football Association, 2022) เป็นต้น

ผู้เขียนมีความเห็นว่าการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบ RSTP ของฟีฟ่า ส่งผลให้ผู้มีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ถือโอกาสเอารัดเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ในระดับต่างฝ่ายต่างได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมเกิดจากการใช้อำนาจของฟีฟ่าเข้าแทรกแซงเสถียรภาพในการทำสัญญาของฟีฟ่าและบรรดาสมาชิก เมื่อฟีฟ่ามีความพยายามพัฒนาปรับปรุงกฎเกณฑ์และกลไกให้สอดคล้องประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพึงมีพึงได้ในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลที่ตนกำกับ ดังนั้นกฎเกณฑ์และกลไกภายใต้ระเบียบ RSTP ของฟีฟ่าเป็นตัวแปรสำคัญในการรักษาเสถียรภาพในสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิก ตลอดจนสร้างสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้าม

สโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิกให้กลายเป็นสัญญาต่างตอบแทนที่คู่สัญญาต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์หรือสมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่ายอย่างแท้จริง การรักษาสถียรภาพในสัญญาเช่นว่านี้จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อบรรดาสมาชิกต่างฝ่ายต่างทำข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อระเบียบ RSTP ของฟีฟ่า (Fédération Internationale de Football Association, 2022)

ข้อวิพากษ์การรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้กฎระเบียบของฟีฟ่า

การวางกฎเกณฑ์เพื่อรักษาเสถียรภาพในสัญญาอยู่บนพื้นฐานของความเป็นอิสระในการปกครองบรรดาสมาชิกของฟีฟ่า ฟีฟ่าสามารถออกกฎระเบียบของตนขึ้นมาเพื่อใช้ปกครองควบคุมความประพฤติของบรรดาสมาชิกหรือกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกให้เป็นไปตามแนวมาตรฐานที่ได้วางเอาไว้ หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามบรรดาสมาชิกก็อาจมีความผิดและได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ เหตุนี้การวางกฎเกณฑ์เพื่อรักษาเสถียรภาพในสัญญาระหว่างบรรดาสมาชิกจึงเป็นการใช้อำนาจนิติบัญญัติของฟีฟ่าในการออกกฎระเบียบที่บรรดาสมาชิกต้องตกลงยอมรับอำนาจสูงสุดของฟีฟ่าและกฎระเบียบในการปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่า การทำสัญญาหรือข้อตกลงอื่นใด (การทำสัญญาหรือข้อตกลงอันอยู่บนรากฐานความคิดหลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนากับหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา) จะมีอำนาจยิ่งใหญ่ไปกว่าหรือขัดต่อกฎระเบียบในการปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่าหาได้ไม่ ด้วยแนวคิดเช่นว่านี้สร้างความจำเพาะ (Specificity of sport) ให้แก่กฎเกณฑ์เทคนิค (Technical rules) ที่บัญญัติขึ้นโดยฟีฟ่ามีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงบางอย่างเพื่อใช้ปกครองบรรดาสมาชิกอันอยู่บนรากฐานของความเป็นธรรมและความถูกต้องชอบธรรมในวงการกีฬาฟุตบอลสากล ไม่เกี่ยวกับจารีตประเพณี ศีลธรรมจรรยาหรือหลักกฎหมายของนักกฎหมายทั่วไป (European Commission, 2016) มีปัญหาทางกฎหมายว่าการกระทำใดถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้กฎระเบียบของฟีฟ่าซึ่งเป็นการผิดทางวินัยของสมาชิก

ผู้เขียนเห็นว่าศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากล (หรือศาล CAS) ได้ให้ความเห็นที่น่าสนใจเอาไว้สองแนวทางด้วยกัน ได้แก่ แนวทางแรก ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลเห็นว่าความจำเพาะของกฎระเบียบว่าด้วยการรักษาเสถียรภาพในสัญญาถูกบัญญัติขึ้นอย่างชัดเจนเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษในการหาทางของให้กับวงการกีฬาฟุตบอลสากล (Goal of finding particular solutions for the football world) ในทำนองที่ใช้บังคับสำหรับรักษาสมดุลในสัญญาต่างตอบแทนระหว่างบรรดาสมาชิกของฟีฟ่า (โปรดดูคำวินิจฉัยของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลที่ CAS 2007/A/1300 Webster v/ Heart of Midlothian, award of 30 January 2008) (de Weger, 2011) แนวทางที่สอง ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลเห็นว่ากฎระเบียบว่าด้วยการรักษาเสถียรภาพในสัญญาที่อยู่บนพื้นฐานของความจำเพาะก็เปิดโอกาสให้ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลใช้ดุลพินิจตีความอย่างกว้าง (Wide

scope of discretion) ทั้งตีความในทำนองที่ให้อำนาจและกำหนดขอบเขตแก่กฎระเบียบได้อย่างกว้างขวางไปกว่า ถ้อยคำหรือข้อความที่ปรากฏในกฎระเบียบ (โปรดดูคำวินิจฉัยของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลที่ CAS 2008/A/1520 Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza SAD v. FC Shakhtar Donetsk & Fédération Internationale de Football Association (FIFA), award of 19 May 2009) นั้นหมายความว่า คู่สัญญาอาจต้องรับโทษในทางวินัย แม้ว่าได้กระทำการอันกฎระเบียบว่าด้วยการรักษาเสถียรภาพในสัญญาที่ใช้ใน ขณะที่มีการทำข้อตกลงหรือสัญญานั้น ไม่ได้กำหนดบริบทหรือบัญญัติองค์ประกอบเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางวินัย เอาไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติของฟีฟ่านั้น ก็เป็นโทษที่เปิดโอกาสให้สถาบันตุลา การของฟีฟ่าหรือศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลได้ใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษทางวินัย (Parrish, 2011)

บทสรุป

กล่าวโดยสรุป การรักษาเสถียรภาพในสัญญาเป็นการใช้อำนาจของฟีฟ่าเข้าแทรกแซงความความศักดิ์สิทธิ์ ของการแสดงเจตนาและจำกัดควบคุมเสรีภาพในการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืม ตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน โดยมุ่งเน้นให้เกิดความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่าง ตอบแทนอย่างสมประโยชน์ของทุกฝ่ายกับมุ่งเน้นป้องกันไม่ให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดฉวยโอกาสเอารัดเอาเปรียบ คู่สัญญาอีกฝ่ายอย่างไม่เป็นธรรม ฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬามืออาชีพนานาชาติสูงสุดได้ออก ระเบียบ RSTP ที่กำหนดหลักเกณฑ์และกลไกกลไกเพื่อสนับสนุนให้เกิดการรักษาเสถียรภาพในสัญญาในวง การ กีฬาฟุตบอลสากล ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจเหนือกว่าไม่ทำข้อตกลงเอารัด เอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพหรือสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่เป็นคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจต่อรองทาง ธุรภคินน้อยกว่า จนนำไปสู่การสร้างความเป็นธรรมและรักษาสมดุลประโยชน์ระหว่างคู่สัญญาทุกฝ่าย ความจำเพาะ ของกฎเกณฑ์เทคนิคในระเบียบ RSTP ย่อมเป็นการจำกัดเสรีภาพในการทำสัญญาของผู้ที่อยู่ภายใต้การบริหาร ปกครองของฟีฟ่า อีกทั้งการเปิดโอกาสให้สถาบันตุลาการของฟีฟ่ากับศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากล (หรือศาล CAS) ใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวางในการตีความกฎระเบียบและปรับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นให้เข้ากับข้อกฎระเบียบ อาจ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของฟีฟ่าที่ต้องการดำรงความเป็นธรรมในสังคมกีฬาและความต้องการที่แท้จริงของ บรรดาสมาชิก หากการใช้ดุลพินิจดังกล่าวนำไปสู่การจำกัดเสรีภาพในการทำสัญญาอย่างยั้งยวดหรือสร้างภาระ ทางเศรษฐกิจแก่คู่สัญญาที่ต้องรับโทษทางวินัยมากเกินไป

References

- Ali Alzubaidi, A. H. (2021). Contractual Stability in the Field of International Sports Professionalism. *European Scholar Journal*, 2(11), 117 – 121.
- Bilić, B. (2011). Contractual stability versus players mobility. *Zbornik Radova Pravnog Fakulteta u Splitu*, 48(4), 875 – 898.
- Bond, A. J., Widdop, P., & Parnell, D. (2020). Topological network properties of the European football loan system. *European Sport Management Quarterly*, 20(5), 655 – 678.
- Center for the Law and Economics of Sport, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture & KEA European Affairs. (2013). *The economic and legal aspects of transfers of players - Executive summary*. Brussels: KEA European Affairs & Center for the Law and Economics of Sport.
- Compaire, D. F. R., Planás, R. A. G., & Wildemann, S. (2009). *Contractual Stability in Professional Football: Recommendations for Clubs in a Context of International Mobility* (Master Thesis, International Centre for Sports Studies, Neuchâtel, Switzerland). Retrieved from <https://www.lawinsport.com/pdf/ContStabinProfFoot.pdf>
- Czarnota, A. P. (2013). FIFA Transfer Rules and Unilateral Termination Without “Just Cause”. *Berkeley Journal of Entertainment & Sports Law*, 2(1), 1 – 47.
- de Weger, F. M. (2011). Webster, Matuzalem, De Sanctis. ... and the future. *The International Sports Law Journal*, 3(4), 42 – 56.
- Duval, A. (2016). The FIFA regulations on the status and transfer of players: Transnational lawmaking in the shadow of Bosman. In A. Duval & B. Van Rompuy (Eds.). *The Legacy of Bosman* (pp. 81-116). The Hague, Netherlands: T.M.C. Asser Press.
- European Commission. (2016). *Mapping and Analysis of the Specificity of Sport: A Final Report to the DG Education & Culture of the European Commission*. Brussels: European Commission.
- Fédération Internationale de Football Association. (2021). *Commentary on the Regulations on the Status and Transfer of Players Edition 2021*. Zürich: Fédération Internationale de Football Association.

- Fédération Internationale de Football Association. (2022). *Regulations on the Status and Transfer of Players March 2022 edition*. Zürich: Fédération Internationale de Football Association.
- Gardiner, S., & Welch, R. (2007). The contractual dynamics of team stability versus player mobility: who rules 'The Beautiful Game'? *Entertainment and Sports Law Journal*, 5(1), 1 – 14.
- Hannelin, H. (2016). *The FIFA Transfer System: Contractual Stability and Training Compensation in the Light of EU Free Movement and Competition Law* (Master Thesis, University of Helsinki, Helsinki, Finland). Retrieved from <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/169810/Heikki%20Hannelin%20gradu.pdf?sequence=2>
- Kos, D. (2021, May 1). *FIFA Transfer System Reform: Analysis and Recommendations*. Retrieved from <https://rm.coe.int/eccd-bo-tp3-2021-fifa-transfer-system-recs/1680a2c2cd>
- Nilsson, D. (2006). *The Revised FIFA Regulations for the Status and Transfer of Players' Compatibility with EC Competition Law-The Transfer System Revisited* (Master Thesis, University of Lund, Lund, Sweden). Retrieved from <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1560490&fileId=1565328>
- Oda, D. (2016). *FIFA ban of third-party ownership of football players' economic rights and Article 101 of the Treaty on the Functioning of the European Union* (Master Thesis, Faculdade de Direito da Universidade Católica Portuguesa – Escola de Lisboa, Lisboa, Portugal). Retrieved from <https://repositorio.ucp.pt/bitstream/10400.14/27668/1/FIFA%20ban%20of%20third%20party%20ownership%20of%20football%20players%E2%80%99%20economic%20rights%20and%20Article%20101%20of%20the%20Treaty%20on.pdf>
- Parrish, R. (2011). Contract Stability: The Case Law of the Court of Arbitration for Sport. *European Sports Law and Policy Bulletin*, 1, 69 – 94.
- Parrish, R., Cattaneo, A., Lindholm, J., Mittag, J., Perez- Gonzalez, C., & Smokvina, V. (2019) *Promoting and Supporting Good Governance in the European Football Agents Industry*. Zagreb: European Commission Representation in Croatia.
- Pearson, G. (2014). Sporting Justifications under EU Free Movement and Competition Law: The Case of the Football 'Transfer System'. *European Law Journal*, 21(2), 220 – 238.

- Ruggie, J. G. (2016, April 1). "FOR THE GAME. FOR THE WORLD." *FIFA and Human Rights*. Retrieved from https://www.hks.harvard.edu/sites/default/files/Ruggie_humanrightsFIFA_reportApril2016.pdf
- Schwab, B. (2017). "When We Know Better, We Do Better." Embedding the Human Rights of Players as a Prerequisite to the Legitimacy of Lex Sportiva and Sport's Justice System. *Maryland Journal of International Law*, 32(1), 4 – 67.
- Siekmann, R. C. R. (2012). International Professional Football Law: Webster, Matuzalem and De Sanctis - The CAS Transfer 'Buy-Out' Rulings. In R. C. R. Siekmann, J. Soek, & M. van der Harst (Eds.). *Introduction to International and European Sports Law* (pp. 269-312). The Hague, Netherlands: T.M.C. Asser Press.
-

Received: August 19, 2022

Revised: October 07, 2022

Accepted: October 25, 2022

บทวิจารณ์หนังสือ
การจัดการเพื่อประสิทธิผลองค์กรกีฬา
(Managing for Sport Organizational Effectiveness)

พิศนีย์ อำไพ

Pissanee Amphai

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Division of Public Administration, Faculty of Political Science, Bangkok Thonburi University

ผู้เขียน : ดิถุชัย จันทรคุณา

ปีที่พิมพ์ : 2565

จำนวน : 424 หน้า

สำนักพิมพ์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ISBN : 978-974-03-4171-0

ISBN (e-book) : 978-974-03-4171-4

ราคา : 290 บาท

บทนำ

หนังสือเรื่อง การจัดการเพื่อประสิทธิผลองค์กรกีฬา เขียนโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิถุชัย จันทรคุณา จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมแหล่งข้อมูลเชิงวิชาการภาษาไทยด้านการจัดการกีฬาสำหรับการบริหารจัดการองค์กรกีฬาให้เกิดประสิทธิผลหรือประสบความสำเร็จ (Dittachai Chankuna, 2022) ซึ่งถือเป็นมโนทัศน์หลักของหนังสือเล่มนี้ จากนั้นผู้เขียนนำเสนอมนทัศน์ย่อยด้วยการวิเคราะห์รากฐานองค์ความรู้ด้านการจัดการพื้นฐานไปสู่การจัดการทางการกีฬา โดยมีการยกตัวอย่างจริงที่ทันสมัยจากองค์กรกีฬาทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีไปสู่ตัวอย่างงานวิจัยของผู้เขียนและนักวิชาการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางเป็นหลัก กลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมสำหรับนำองค์ความรู้จากหนังสือเล่มนี้ไปใช้ คือ นักศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดการกีฬา ทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา รวมทั้งอาจารย์และนักวิชาการด้านการจัดการกีฬา นอกจากนี้ หนังสือ

Corresponding Author: ดร.พิศนีย์ อำไพ. สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

E-mail: p.amphai888@gmail.com

เล่มนี้เป็นหนังสือภาษาไทยด้านการจัดการกีฬาเล่มแรกที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากหลากหลายสถาบัน

เนื้อหาโดยย่อ

เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการจัดการพื้นฐาน ผู้เขียนได้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 ผู้เขียนมุ่งเน้นให้ผู้อ่านปรับพื้นฐานความรู้ด้านการจัดการกีฬา โดยนำเสนอเนื้อหาจำนวน 5 บทแรก ส่วนที่ 2 ผู้เขียนอธิบายกระบวนการของการจัดการในบริบทของการจัดการองค์กรกีฬาด้วยเนื้อหาบทที่ 6 ถึง 9 และส่วนที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยบทที่ 10 ถึง 12 ผู้เขียนมุ่งเน้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจในการนำองค์ความรู้ด้านการจัดการกีฬาไปใช้ในเชิงการบริหารทรัพยากรบุคคลและการจัดการการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับเนื้อหาโดยย่อของทั้ง 3 ส่วน มีดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นบทนำเข้าสู่ประวัติการจัดการกีฬา การจัดการกับการกีฬา ประสิทธิภาพกับประสิทธิผลองค์กรกับองค์กร และเน้นย้ำความจำเป็นในการศึกษาประสิทธิผลองค์กรกีฬา จากนั้น ผู้เขียนอธิบายพื้นฐานความรู้การจัดการกีฬา อันประกอบด้วย กระบวนการของการจัดการ ระดับของการจัดการ ทักษะที่จำเป็นของผู้จัดการ และทฤษฎีทางการจัดการ ทั้งนี้ ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรกีฬา โดยวิเคราะห์ทฤษฎีและข้อค้นพบของนักวิชาการต่างประเทศและเรียบเรียงเป็นองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทขององค์กรกีฬาในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็น คุณลักษณะองค์กร เป้าหมายองค์กร ประเพณีองค์กร วิธีพิจารณาองค์กรกีฬา ประสิทธิภาพองค์กร และรูปแบบการศึกษาประสิทธิผลองค์กร จากนั้น ผู้เขียนจึงอธิบายพฤติกรรมองค์กรโดยเปรียบองค์กรกีฬาเป็นบุคคลซึ่งต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกเฉพาะตัว จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาพฤติกรรมองค์กร พฤติกรรมกลุ่ม การติดต่อสื่อสาร ความขัดแย้งและการเจรจาต่อรอง และวัฒนธรรมองค์กร ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เขียนนำเสนอวิธีการที่จะนำพาองค์กรไปสู่ประสิทธิผลด้วยการเสริมความเข้าใจเรื่องกลยุทธ์ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งมีหัวข้อสำคัญได้แก่ การจัดการเชิงกลยุทธ์ ระดับกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ รวมทั้งการจัดทำกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปใช้

ส่วนที่ 2 เป็นการอธิบายกระบวนการของการเริ่มตั้งแต่ การวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม และการนำ โดยเนื้อหาของการวางแผน ประกอบด้วย ความสำคัญและจุดประสงค์ของการวางแผน กลยุทธ์กับการวางแผน กระบวนการของการวางแผน แผนยุทธศาสตร์ และแผนธุรกิจ ส่วนการจัดองค์กร ประกอบด้วย การจัดองค์กรให้เกิดประสิทธิผล หลักการจัดโครงสร้างองค์กร การกำหนดโครงสร้างองค์กร โครงสร้างองค์กร และการจัดองค์กรสมัยใหม่ การควบคุม ประกอบด้วย การควบคุมองค์กร การกำหนดแผนการควบคุม การประเมินการควบคุม บาลานซ์สกอ์การ์ด และการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ในส่วนของการนำ ประกอบด้วย ทฤษฎีการเป็นผู้นำ อำนาจ แนวทางการเปรียบเทียบผู้นำยุคปัจจุบัน และการพัฒนาความเป็นผู้นำ

ส่วนที่ 3 เริ่มต้นด้วยการจัดการทรัพยากรบุคคล ซึ่งผู้เขียนถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดในการองค์กร ผู้อ่านจะได้ทำความเข้าใจความหมายและขอบเขตของการจัดการทรัพยากรบุคคล ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ การบูรณาการของทฤษฎีการจูงใจ และการสร้างความพอใจในงาน จากนั้น ผู้เขียนมุ่งเน้นให้เห็นว่าองค์กรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งผู้อ่านต้องมีความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงกับองค์กร ปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงองค์กร ประเภทของการเปลี่ยนแปลง กระบวนการเปลี่ยนแปลง และแรงต้านทานการเปลี่ยนแปลง สำหรับในบทสุดท้าย คือ บทที่ 12 ผู้เขียนนำเสนอการบูรณาการองค์ความรู้จากบทที่ 1 ถึง 11 ไปสู่การจัดการเพื่อประสิทธิผลองค์กรกีฬาวิถีใหม่ โดยนำเสนอเนื้อหาการ

จัดการความเสี่ยงทางการกีฬา การพัฒนาองค์กรกีฬา องค์กรแห่งการเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อสังคมของ องค์กร และนำเสนอการวิเคราะห์ประสิทธิภาพองค์กรเพื่อนำไปใช้ด้วย “ข้อเสนอกระบวนการจัดการเพื่อ ประสิทธิภาพองค์กรกีฬา”

นอกจากนี้ ภายในเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีไปสู่ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ที่ ทันสมัย เช่น ตัวอย่างการประยุกต์ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการกีฬาจากทีมสโมสรฟุตบอลอาซิฟ เซลซี ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 ตัวอย่างผู้นำรูปแบบดั้งเดิมจากกรณีผู้จัดการทีม นักฟุตบอลทีมชาติไทย คุณนวลพรรณ ล่ำซำ ที่ปลุกใจและคลายความเครียดให้กับนักฟุตบอลชายด้วยการ จับสลากรางวัลพิเศษ ก่อนการแข่งขันรอบรองชนะเลิศรายการชิงแชมป์อาเซียน 2020 หรือตัวอย่าง การอธิบายความไม่แน่นอนจากหลายองค์กรด้วยอักษรย่อ VUCA (V - Volatility คือ ความผันผวน U - Uncertainty คือ มีความไม่แน่นอนสูง C - Complexity คือ มีความซับซ้อนสูง และ A - Ambiguity) รวมทั้ง ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลของอุตสาหกรรมกีฬาจากบทความวิชาการของผู้เขียนเมื่อ พ.ศ. 2564 เป็นต้น

บทวิจารณ์

ผู้วิจารณ์เสนอการวิจารณ์เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การรวบรวมและเรียงเรียง และการนำไปใช้ โดยมี รายละเอียดดังนี้

1. การรวบรวมและเรียบเรียง - หนังสือเรื่อง การจัดการเพื่อประสิทธิภาพองค์กรกีฬา ถือเป็นงาน วิชาการที่เกิดจากการค้นคว้าศึกษาความรู้ในเรื่องการจัดการกีฬาอย่างรอบด้านและลึกซึ้ง โดยผู้เขียนมีการ วิเคราะห์ สังเคราะห์และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ มีโมเดลหลักที่เป็นแกนกลางและมีโมเดลย่อยที่สัมพันธ์ กัน ใช้ภาษาที่เป็นมาตรฐานทางวิชาการ มีทัศนะของผู้เขียนที่สร้างเสริมปัญญาความคิดและสร้างความ แข็งแกร่งทางวิชาการให้แก่สาขาวิชาการจัดการกีฬา อีกทั้งเนื้อหาสาระของหนังสือมีความทันสมัย และมีการ นำเสนออย่างเป็นลำดับขั้นตอนเริ่มต้นจากการนำเสนอพื้นฐานองค์ความรู้ เชื่อมโยงไปสู่ตัวอย่างการจัดการ กีฬาจริง และกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการบูรณาการสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

2. การนำไปใช้ - หนังสือเล่มนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการเป็นหลัก กล่าวคือ นักศึกษา สามารถศึกษาเนื้อหาเพื่อทบทวนและต่อยอดความรู้ด้านการบริหารจัดการกีฬา ทั้งในระดับปริญญาตรีและ บัณฑิตศึกษา สำหรับอาจารย์ผู้สอนอาจจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกีฬาโดย อ้างอิงเนื้อหาจากหนังสือเล่มนี้ รวมทั้งนำไปอ้างอิงในการทำผลงานทางวิชาการ หรือเป็นต้นกำเนิดแนวคิดใน การสร้างสรรค์งานวิจัย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้เขียนนำเสนอโมเดลย่อยด้วยการวิเคราะห์รากฐานองค์ความรู้ด้านการ จัดการพื้นฐานไปสู่การจัดการทางการกีฬา จึงทำให้มีช่องว่างในการนำไปจัดการองค์กรกีฬาให้เกิดประสิทธิผล ตามบริบทที่เฉพาะเจาะจงอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ในองค์กรกีฬาภาครัฐ ผู้จัดการหรือผู้บริหารควรมีขั้นตอนใน การพัฒนาองค์กรไปสู่ประสิทธิภาพอย่างไรบ้าง ในองค์กรกีฬาภาคเอกชน เจ้าของธุรกิจควรมีการกำหนดตัวชี้วัด หรือปัจจัยความสำเร็จในการจัดการองค์กรกีฬาอย่างไร รวมทั้งควรให้ความสำคัญอันดับแรกในการจัดการ องค์กรมิติใดเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

นอกจากนี้ “ข้อเสนอกระบวนการจัดการเพื่อประสิทธิภาพองค์กรกีฬา” ควรมีหลักฐานเชิงวิชาการที่ ยืนยันผลของการนำไปประยุกต์ใช้จากระเบียบวิธีวิจัยที่มีความเคร่งครัดในอนาคต ซึ่งอาจผสมผสานกลยุทธ์ การบริหารจัดการที่ทันสมัย การใช้อำนาจอ่อน (Soft Power) การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง หรือจักรวาลอนกฤต

(Metaverse) เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้ผู้จัดการ ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของธุรกิจกีฬา นำไปใช้จัดการองค์กรกีฬาให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

บทสรุป

หนังสือเรื่อง การจัดการเพื่อประสิทธิผลองค์กรกีฬา เล่มนี้ ถือเป็นหนังสือที่รวบรวมแหล่งข้อมูลเชิงวิชาการภาษาไทยด้านการจัดการกีฬาสำหรับการบริหารจัดการองค์กรกีฬาให้เกิดประสิทธิผลหรือประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน โดยเนื้อหาทั้ง 3 ส่วน (12 บท) มีความเป็นเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ (Sanya Kenaphoom, Noppakun Kunacheva, & Busara Niyomves, 2020) กล่าวคือ มีการรวบรวมและเรียงเนื้อหาหนังสือโดยออกแบบกรอบแนวคิดที่มีมโนทัศน์แกนกลาง มโนทัศน์ย่อย ตลอดจนนำเสนอรายละเอียดในแต่ละส่วนที่มีการหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน (เอกภาพ) มีการจัดลำดับกรอบมโนทัศน์ย่อยของแต่ละบทที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นเรื่องเดียวกัน (สัมพันธภาพ) และในแต่ละบทมีสาระความคิดสำคัญเพียงหนึ่งเดียวที่สามารถสรุปได้เพียงประการเดียว (สารัตถภาพ) ซึ่งถือว่าสะท้อนให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญของผู้เขียน และมีคุณค่าทางวิชาการสำหรับผู้อ่านในการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะด้านการจัดการกีฬาเพื่อก้าวไปสู่การเป็นผู้จัดการ ผู้ประกอบการ เจ้าขององค์กรกีฬา หรือนักวิชาการชั้นสูงในอนาคต อย่างไรก็ตาม อาจเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อแสดงขั้นตอนหรือแนวปฏิบัติในการจัดการองค์กรกีฬาให้เกิดประสิทธิผลตามบริบทที่เฉพาะเจาะจงอย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานของกระบวนการวิจัยในการปรับปรุงหนังสือครั้งต่อไป

References

- Dittachai Chankuna. (2022). *Managing for Sport Organizational Effectiveness*. Bangkok: CU Press.
- Sanya Kenaphoom, Noppakun Kunacheva, & Busara Niyomves. (2020). Guidelines and Techniques for Writing : Coherence and Emphasis. *Journal of MCU Peace Studies*, 8(1), 361-377.

Received: December 18, 2022

Revised: December 24, 2022

Accepted: December 25, 2022

ทะเบียนเลขที่ จ.๔๗๒๒/๒๕๖๕

ส.ค.๖

ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนการแต่งตั้งกรรมการของสมาคมขึ้นใหม่ทั้งหมด
หรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการของสมาคม

ใบสำคัญฉบับนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ การกีฬาแห่งประเทศไทย เลขที่ ๒๘๖ ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีการแต่งตั้งกรรมการของสมาคมขึ้นใหม่ทั้งหมด และนายทะเบียนสมาคมกรุงเทพมหานคร ได้รับจดทะเบียนการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ทั้งหมดของสมาคม ตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ดังต่อไปนี้

๑. นางสาววรรณชลี	โนริยา	นายกสมาคม
๒. นายชัย	นิมากร	อุปนายก
๓. นายประกิต	หงษ์แสนยธรรม	อุปนายก
๔. นายประเสริฐไชย	สุขสอาด	อุปนายก
๕. นายอิษฎ์	กฤอินทร์	อุปนายก
๖. นายสุเมต	สุวรรณพรหม	อุปนายก
๗. นายสรายุทธ	มทวลีรัตน์	อุปนายก
๘. นายกฤษฎา	ปาณะเสรี	กรรมการ
๙. นายณัฐวุฒิ	พลศรี	กรรมการ
๑๐. นางสาวชลันดา	ชอบจิตร	กรรมการ
๑๑. นายโอม	โตอาจ	กรรมการ
๑๒. นายดิฐฐชัย	จันทร์คุณา	กรรมการ
๑๓. นายอนุชิต	กุลวานิช	กรรมการและประชาสัมพันธ์
๑๔. นายธีระชัย	วิเศษจิ่ง	กรรมการและปฏิคม
๑๕. นายวรวิทย์	นาคพนม	กรรมการและนายทะเบียน
๑๖. นายอาชวิทธิ์	เจิงกลิ่นจันทร์	กรรมการและเหรียญ
๑๗. นายสัจจวัฒน์	จารึกศิลป์	กรรมการและเลขานุการ
๑๘. นายชนานันต์	สมาธิโต	กรรมการและรองเลขานุการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายธณัฏฐ์ สุธอ)

ผู้อำนวยการส่วนการรักษาสงบเรียบร้อย ๔ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการส่วนการรักษาสงบเรียบร้อย ๒ ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

นายทะเบียนสมาคมกรุงเทพมหานคร

ผังองค์กร

สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย

สิทธิประโยชน์สมาชิก
สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย

Join Us!

นักเรียน นักศึกษา
ในระดับไม่เกินปริญญาตรี

200 บาท

Free สัมมนา

PDPA กับ อุตสาหกรรมกีฬา

Free สัมมนา

Sport Forum
แบบ online 3 ครั้ง /ปี

Free E-Book

สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย 10 ปี (2552-2562)

Free

ส่วนลดค่าลงทะเบียน20%

ในการเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิชาการ

Join Us!

บุคคล

500 บาท

Free สัมมนา

PDPA กับ อุตสาหกรรมกีฬา

Free สัมมนา

Sport Forum
แบบ online 3 ครั้ง /ปี

Free E-Book

สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย 10 ปี (2552-2562)

Free

ส่วนลดค่าลงทะเบียน20%

ในการเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิชาการ

Join Us!

นิติบุคคล

10,000 บาท

Free สัมมนา

PDPA กับ อุตสาหกรรมกีฬา

Free สัมมนา

Sport Forum ไม่จำกัดจำนวน

Free E-Book

สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย 10 ปี (2552-2562)

Free เข้าร่วมกิจกรรม

กับทางสมาคมได้ไม่เกิน 10 คน/ปี

Free ให้คำปรึกษา

ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการกีฬา

Free ประชาสัมพันธ์

บนเพจเฟซบุ๊กสมาคม
ตลอดระยะเวลาสมาชิก

Free ผู้เข้าร่วม 2 ท่าน /ปี

ในการเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิชาการ

สามารถติดต่อสมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย

ได้ที่ ☎ 096-9651419

✉ sportmanagement.th@gmail.com

✉ admin@smatthailand.org

โหลดใบสมัครสมาชิกสมาคม

Sport Management Association of Thailand